

Бу кунда мусулмонлар жамланиб, жума  
намозини ўқийдилар | Фикҳ дарслари (251-  
дарс)



19:00 / 13.10.2023 3288

عَمَّاقِإِلِإِةَعُمُجَلِإِبِوُجُوَلَطِرُش  
،ةَيِّرُخَلِأَوِ،ةَيِّحُصَلِأَوِ،رُصَمِب  
عَمَّالَسَوِ،غُولُبَلِأَوِ،ةَرُوكُذَلِأَوِ

أَضْرَفُ غَقَتَ وِ لُجْرَلِ أَوْ ، نِيْغَلِ  
أَهُدِقَ أَفْ أَهْلَ صُ نِإِ

وَأُزُصْ مَلِ أِهْيَ أَدَالِ طِرُشَ وِ  
رَبِّكَ أَعْغَسِي أَلِ أَمَوِ . هُؤَانِ فِ  
أَمَوِ . زُصْمِ ، هَلْ هَأِ هِدِجَ أَسَمِ  
هِجَلِ أَصَمِ لِ أَدْعُمِ هِبَلِ صَّتِ أِ  
وَأَنْ أَطْلُ سَلِ أَوْ . هُؤَانِ فِ  
رَهْ ظَلِ أْتَقَوَوِ ، هُبِيَّ أَنْ  
هَحِيْبُ سَتِ وَحَنْ هَبْ طُخَلِ أَوْ  
بِتَقَوْلِ أِي فِ

لِ أَجْرُ هَثَالِ ثِيَّ أَعْ أَمَجَلِ أَوْ  
ذَعَبِ أَوْرَفَنْ نِإِ وِ ، مِ أَمِ أَلِ أِي وِ سِ  
أَدَبِ هَلْبَقِ وِ ، أَهُمَّتِ أِ هِدُجُ سِ

هَرَكْ وُ مَ اَعْلَا نْ ذِ اِلْ اَوْ رُهُ ظَلَاب  
رُودَعَمْ اِ رُهُ ظَرْصْ مْ اِ ي ف  
رِي غُ رُهُ ظَوْ ةَ اَمَجْ بَ هِرِي غَوْ  
ةَ غُمْ جَلْ اَلْبَقْ رُودَعَمْ اِ  
مَ اَمِ اِلْ اَوْ ةَ غُمْ جَلْ اِ يْلْ اِ هُيْ غَسْ و  
ي ف اَهُ كِرْدُمْ و اَهُ لَطْبِي اَهِي ف  
دُوجْ سِ ي ف وَا ةَ شَّتْ اِ  
اهْمْتِي وُهَسْ اِ

غِي بِلْ اِ اُولْ كَرْتْ لْ وَا لْ اِ نَّ دَا اِ ذِ اِ و  
تَمْ رَحْ مَ اَمِ اِلْ اِ جَرْخْ اِ ذِ اِ و ، اَوْ غَسْ و  
مْتِي يَّتْ حْ ، مَ اَلْ كُلْ اَوْ ةَ اَلْ صِلْ اِ  
مَ اَمِ اِلْ اِ سَلَجْ اِ ذِ اِ و . هَتْ بَطُخْ  
اِي نَا ثَ نَّ دَا رَبْ نَمْ اِ يْلَعْ

هُوَ لَبَّ قَتْ سِوَاوِ ۚ هِيَ دَيْ نَيْ ب  
نِي عَمَّ تَسُّم

أُمُّهُ نَيْ ب نَيْ تَبُّ طُخُّ بُّ طُخِّي وَ  
أَتَمَّتْ إِذِافٍ . أَرَهَاطْ أُمِّيَاقُ ۚ دَعَق  
سَان لَابُّ مَامِإِلَا ۚ لَصَوَ ، مِي قُأ  
نِي تَعَكَّر

**Жуманинг фарз бўлиши учун мисрда яшаш, соғлик, ҳурлик, эркаклик, балоғатга етганлик, кўз ва оёқнинг саломат бўлиши шарт қилинди. Бу шартларни ўзида мужассам қилмаган одам жума намозини ўқиса, фарзни адо этган бўлади.**

**Жумани адо қилиш учун эса миср ёки унинг чети бўлиши, - «миср» энг катта масжидига ўзининг аҳолиси сиғмайдиган жойдир. «Мисрнинг чети» унга (мисрга) боғланган ва унинг фойдаси учун хизматга тайёрланган жойдир - султон ёки унинг ноиби, пешиннинг вақти, вақтида бир тасбеҳча бўлса ҳам хутба, жамоа, яъни имомдан бошқа уч киши бўлиши ва изни ом шарт қилинди.**

**Агар имомнинг саждасидан кейин жамоа кетиб қолса, унинг ўзи намозни тугатади. Агар саждасидан олдин кетиб қолсалар, имом пешин ўқишни бошлайди.**

**Узрли шахснинг ва бошқаларнинг мисрда пешинни жамоат бўлиб ўқишлари макруҳдир.**

**Шунингдек, узрли бўлмаганларнинг жумадан олдинги пешинлари ҳам макруҳдир.**

**Агар пешинни ўқиган одам жумага ҳаракат қилганда имом жумада турган бўлса, пешини ботил бўлади.**

**Жумани ташаҳҳудда ёки саҳв саждасида топган одам охиригача ўқиб олади.**

**Қачон (муаззин) биринчи азонни айтса, кишилар савдони тарк қиладилар. Қачон имом минбарга чиқса, то у хутбасини тугатгунича намоз ва калом ҳаром бўлади.**

**Қачон имом манбарга ўтирса, унинг олдида иккинчи азон айтилади. Одамлар унга юзланиб, қулоқ осадилар.**

**Имом таҳоратли ва тик турган ҳолида иккита хутба қилади. Иккисининг орасида бир ўтириш бордир. Қачон иккиси тамом бўлса, иқома айтилади ва имом одамлар билан икки ракъат намоз ўқийди.**

«Жума» сўзи арабча сўз бўлиб, «жамлаш» маъносини англатади, чунки бу кунда мусулмонлар жамланиб, жума намозини ўқийдилар. Аллоҳ таоло мусулмонлар учун ҳафталик байрамга айнан шу кунни ихтиёр қилганига бир неча сабаблар бор экан.

***«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди***

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.